

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 23 maj 2023

Saken

Omställningsstudiestöd; årlig inkomst

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för studier vid Stockholms universitet under perioden den 16 januari – den 4 juni 2023. I samband med sin ansökan anförde han bland annat följande i en skrivelse. Han startade konsultbolag i augusti år 2020 och har sedan dess arbetat full tid där. Av försiktighetsskäl har han valt att inte ta ut någon lön under denna period.

CSN avslog ansökan med följande motivering. NN kan inte få omställningsstudiestöd eftersom Försäkringskassan meddelat att hans årliga inkomst är noll kronor. Eftersom NN saknar årlig inkomst har han inte rätt till omställningsstudiestöd. Av skälen till beslutet framgår också att det finns fler villkor som måste vara uppfyllda för att omställningsstudiestöd ska kunna beviljas, men att CSN inte haft anledning att pröva övriga villkor.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Försäkringskassan fattade sitt beslut på felaktiga grunder, och det beslutet har överklagats. Han önskar att CSN fattar ett nytt beslut när Försäkringskassan återkommit med en ny korrekt årlig inkomst för honom. – NN bifogade en handling avseende begäran om omprövning av Försäkringskassans beslut.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet och anförde följande i ett yttrande. Den årliga inkomst som har bestämts av Försäkringskassan på begäran av CSN ska ligga till grund för beräkning av omställningsstudiestöd. Den årliga inkomsten bestäms med utgångspunkt i förhållandena den dag som ansökan om

omställningsstudiestöd kom in till CSN, men tidigast tre månader och senast dagen före studiestarten. Omställningsstudiestödets storlek beräknas med utgångspunkt i den årliga inkomst som Försäkringskassan har beslutat för den studerande. I det aktuella ärendet har Försäkringskassan bestämt NN:s årliga inkomst till noll kronor. I samband med NN:s överklagan av CSN:s beslut om omställningsstudiestöd har CSN varit i kontakt med Försäkringskassan. CSN har ännu inte fått uppgift från Försäkringskassan om att något nytt beslut är fattat avseende den årliga inkomstens storlek. CSN kan inte frångå det beslut som Försäkringskassan har fattat om den årliga inkomstens storlek. Omställningsstudiestödets storlek beräknas för att täcka upp ett inkomstbortfall vid studier, och i de fall den årliga inkomsten är noll kronor kan inte omställningsstudiestöd lämnas. Mot bakgrund av att CSN inte tagit emot några nya uppgifter som visar en annan årlig inkomst än den som ligger till grund för det beslut om avslag som CSN fattade den 23 maj 2023 anser CSN att överklagandet bör avslås. Upplysningsvis vill CSN informera om att i händelse av att Försäkringskassan fattar beslut och fastställer en ny årlig inkomst för NN kan han kontakta CSN och begära en omprövning av beslutet om omställningsstudiestöd.

NN har kommit in med kompletterande synpunkter med anledning av CSN:s yttrande och anfört bland annat följande. Han anser att handläggningen av hans ärenden, både hos Försäkringskassan och hos CSN, är besynnerliga. Försäkringskassan har nu bekräftat att de registrerat ett svar från honom, trots att de i sitt beslut uppgav att de inte erhållit något svar. CSN har även begärt kompletterande uppgifter från honom med svarsdatum två veckor efter det datum då beslutet fattades. – NN bifogade CSN:s komplettering, det överklagade beslutet samt tidigare insänd skrivelse.

Författningsbestämmelser

Av 22 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår följande.

Den årliga inkomst som har bestämts av Försäkringskassan på begäran av Centrala studiestödsnämnden ska ligga till grund för beräkning av omställningsstudiestöd enligt 24-26 §§.

Försäkringskassan ska beräkna den årliga inkomsten genom att bestämma sjukpenninggrundande inkomst och årlig inkomst för en studerande på motsvarande sätt som sjukpenninggrundande inkomst enligt bestämmelserna i 25 och 26 kap. socialförsäkringsbalken, med undantag för 25 kap. 5 § andra stycket samma balk.

För en studerande som saknar sjukpenninggrundande inkomst ska Försäkringskassan bestämma den årliga inkomsten baserad på inkomster från förvärvsarbete inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), med undantag för Sverige, i Förenade kungariket eller i Schweiz. Den årliga inkomsten ska då beräknas på motsvarande sätt som i andra stycket med undantag från kraven i 25 kap. 3 § första stycket och andra stycket 1 socialförsäkringsbalken.

Av 23 §, samma lag, framgår följande. Den årliga inkomst som avses i 22 § ska bestämmas med utgångspunkt i förhållandena den dag ansökan om omställningsstudiestöd kom in till Centrala studiestödsnämnden, dock tidigast tre månader och senast dagen före studiestarten. För en studerande som efter ett

studieuppehåll återkommer med en ny ansökan om omställningsstudiestöd ska nämnden begära att en ny årlig inkomst ska bestämmas i de fall uppehållet har varat minst fyra månader.

Nämnden ska i den begäran som avses i 22 § första stycket ange den dag som Försäkringskassan ska utgå från vid bestämmande av årlig inkomst.

Överklagandenämndens bedömning

Omställningsstudiestöd lämnas för att täcka den studerandes inkomstbortfall under studierna, och syftar till att personer som är etablerade på arbetsmarknaden ska kunna om- eller vidareutbilda sig. Stödet beräknas därför enligt en inkomstbortfallsprincip, dvs. att beloppet anpassas för att ersätta de inkomster som den studerande skulle ha haft, om han eller hon inte hade börjat studera.

Som framgår ovan, av 22 § lagen om omställningsstudiestöd, ska den årliga inkomst som har bestämts av Försäkringskassan ligga till grund för ett beslut om omställningsstudiestöd.

Annat har inte framkommit än att Försäkringskassan bestämt NN:s årliga inkomst till noll kronor. NN saknar därmed en årlig inkomst som kan ligga till grund för beräkningen av omställningsstudiestöd. Han kan därför inte heller bedömas ha ett inkomstbortfall vid studier under aktuella perioden. Redan på den grunden bedömer Överklagandenämnden att NN inte har rätt till omställningsstudiestöd och att överklagandet ska avslås.

Robert Dalman

Christine Nordlund

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Föredragande: Christine Nordlund

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning